

קז: עין משפט ור מצוה

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

מסורת הש"ס

א) ונכר אלמס אחת ר' אבין (ב) ומוספתא פ"י ה"ד, (ג) ברית ד' לה: (ד) וס"א הירוש, (ה) ופ"י פ"י ה"ד, (ו) ופ"י חו"ט פ"ב ד"ה פסח ומוס' ימות, ד"ה אכילה ומוס' ב"ק דף קי, ד"ה אכילה, (ז) ג"ל ופירוש א"ל, (ח) ופ"י פ"י ה"ד, (ט) ופ"י נגמ' ופ"י פ"י ד"ה מ"י ומוס' סוכה דף כ, ד"ה מ"י.

תורה אור השלם 1. כי ביה אביר וי לאיש יהודה ולידועים גיור קבץ גיר ואל תורש אל קרובים ירמיהו ד ג

הנהגות הב"ח (א) נפ' אלף מאי סמוך למחנה קטנה תנן סוף: (ב) שם כ"רעט שעות לרדין דמי:

גליון הש"ס תוס' י"ח שהיה בו י"ט פ"י תפנית סה ע"ב רש"י ד"ה שכן מלני:

מוסף רש"י מטביל, הא דנקט מעטיל, שכל מחלל על די טיבול היה (סוכה ל"ז).

או דילמא סמוך למנחה קטנה. בתשע שעות כשהוא מאוחר כפרק תמיד (וגעיל דף עט): ומשום מזה. שיכנס לה כשהוא מאוחר: אגריפס המלך. לא היה אוכל עד תשע שעות: אי אמרם בשלמא סמוך למנחה קטנה היינו רבוסים. דלע"ג דעדיין לא אכל זמן איסוריה אכתי לא מטא בשעת תשיעית עד לאחר תשע

אפ"ה לא יאכל משום דמשך ליה עד זמן איסורא יתענה ולא יאכל: אלא אי אמרם. ממנחה גדולה ואיך אסור מאי רבוסים דאגריפס והא כבר חל זמן איסוריה משש שעות ואיך זכריתא למימר דאסור בתמייה דלטו משום דלא אכל בני למיעבד איסורא ושירי למילי מחללת תשע: אכל. יכול אדם לטבול ולאכול מיני תרמינא פירות. והאי דנקט מטביל לפי שחללם על ידי טיבול: בירקא. היה אוכל ירק מן המנחה ולמעלה לפי שאין משביע בני מעיים. והואיל ועסקו כסעודה יכול הוא לאכול בני מעים מה שדרך השמש לאכול רשאי הוא לעשות כן מן המנחה ולמעלה להאילי והוא עסוק בהן מאזר ליה אי לא אכל ואי אכיל לא משכעו ליה: נירו לכס ניר. כשאתם טורחים מטרחו דברך שאחס יכילין ליטות ממנו ושמשו זה שעוסק כסעודה וזית המטבחיים אם אינו נהנה מאזר ליה: בין

רשב"ם או דילמא סמוך למנחה קטנה. והיינו בגמרא ט' שעות דמתשע שעות ומחלה

הו זמן דהקרבנות תמיד של כל השנה כשהוא מאוחר דהשתא משום אימונוי מפסק ליה דערב הפסק היה התמיד קרב בשמונה ומחלה הפסק אחריו מיד לפיכך אם בא לאכול סמוך למנחה קטנה דהיינו בגמרא תשעה וכבר נשטת הפסק ואין כאן לחוש אלף משום מזה שלא יאכלנה אכילה גסה. והיינו דמשום פסק איכא לחילתא גסה דאף על גב דהוא נאכל על השובע אכילה גסה מיהא אינה אכילה ובקדשים מויק הוא דהשביע ליה ביצמות (דף מ). אלף משום דלגבי לחם היא אכילה גסה באכילה מועטת נקט מזה אי נמי רבותא קאמר והכי קאמר או דילמא סמוך למנחה קטנה אכילה ופילו זמן דליכא פסק דליכא למיחש לעשייתו ולא לאכילתו משום אכילת מנה מיהא איכא דלא ליהוי אכילה גסה חיישין: אגריפס המלך. מלך כשר היה ממלכי שמונחיה ולא היה אוכל עד ששע ט': רבוסים דאגריפס. כלומר היינו רבותא דקמתי בצרייתא אפי' אגריפס דלע"ג דעדיין לא אכל זמן איסורא לא מטא אחתי בשעת תשיעית עד לאחר תשע אפילו הכי לא יאכל משום דמשך ליה עד זמן איסור ויתענה ולא יאכל: אלא אי אמרם. ממנחה גדולה ולמעלה אסור מאי אפילו זכריתא למימר דאסור בתמייה דלטו משום דלא אכל בני למיעבד איסורא: רבי דכענין למימר לקמן לא גרס ליה: סוף סוף מאי רבוסים דאגריפס הא מטא ליה עידן איסוריה. קודם שיגמור סעודתו. דאפילו רבי יוסי דפליג בהפסקת ערב הפסק ברש פירקא (נ"ט): ואמר שלא להפסיק מאחר שהתחיל לאכול בהיתר הכא מודי דאסור דמעיקרא לדעת כל היה אוכל בתשע שעות שגמרא סעודתו בתוך זמן איסוריה וכמתחיל לאכול אחר זמן איסורו דמי ואסיר: מהו דרביא ט' דאגריפס כ"רעט לרדין דמי. דכיון דלמוד לאכול בתשע שעות כ"רעט שעות לרדין דמי ואיכל גם הוא מזה למיאבון גם הוא כמותיו שאוכלין ד' שעות ביום והלכך הואיל ואכתי לא מטא זמן איסורא נשירי לאכול בתחלת ט' אע"פ שמתשך סעודתו לאחר ט' קמ"ל דאסור לאכול. אכל אי היה מניין סמוך למנחה גדולה ליכא רבותא כלל ולא היה שייך למיחש אפי' דכיון דטעמא משום דילמא אהו לאימונוי מפסק ולא משום אכילה גסה דמנחה ליכא למימר הכי מהו דתימא ט' לאגריפס כד' לרדין דמי הלכך שמעינן מינה דמנחה קטנה תנן: מעבלי. ואוכל מן המנחה ולמעלה: פריגמא. פירות ובשר בלא לחם. והא דנקט מטביל שכל מחללם ע"י טיבול: בירקא. היה אוכל ירק מן המנחה ולמעלה לפי שאינו משביע בני מעיה דמגרי ליה למילי ואוכל מזה למיאבון וימר ולפיכך היה אוכל וירקן ולא היה נוהג כן כי אם ערב הפסק כדי להמשיך ולאכול זבילה כדאמר ר' במס' שבת פ"ב תולין (דף קמ): אמר רב חסדא בר בי רב לא ליכול ירקא משום דמגרי ליה כי וכדאמר נמי בסמוך רבא הו שמי חמרא במעלי יומא דפסקא כי הכי דגרי לליציה. ודברים הללו כגון מיני תרמינא וירקות ממשכין את הלז לאכול כדמוכח נמי בצרכות (דף מ"ב). שהיו רגילין לאכול פרפרת קודם אכילת הפת לגרר את הלז כדחנן בירך על הפת פטר את הפרפרת לא פטר את הפרפרת לא פטר את הפרפרת קודם לפת: תניא נמי הכי. דאוכלין מיני תרמינא ערב הפסק כדי להמשיך את הלז: השמש מטביל בני מעיים. כלומר בני מעים של דמוות הנשחטות לבעודת וי"ט וגם נתן מהם לפני האורחין המטיין וחד על הפסק כדי שיאכלו מנה ופסק למיאבון. ויערב הפסק קאי בתוספתא דפסחים (אפי' מן המנחה ולמעלה דלעיל מינה תניא ע"פ סמוך למנחה לא יאכל כו'): ואע"פ שאין ראייה לדבר. דלחיה מושכת אכילה זכר לדבר יש קולת דכתיב שרו לכם ניר הראה לנו הנביא דוגמא שחורשין את הקרקע כדי לקבל את הזריעה ואם אינה חרושה אינה מקבלת הזריעה אף אם האוכל דברים שרו משביעין את האדם פותחים בני מעים ומרמינן אותן ויקבל המאכל של סעודה אחרי כן ונראה צניעו שיהיה זו ועיקרה. ורבינו שלמה זקני פירשה כן בני מעיים הואיל ועסקו כסעודה יכול הוא לאכול בני מעיים מה שדרך השמש לאכול רשאי הוא לעשות כן מן המנחה ולמעלה דהואיל ועסקו בהן מאזר ליה אי לא אכיל ואי אכיל לא משכעו ליה נירו לכס ניר כשאתם טורחים מטרחו שחילו ליטות ממנו ושמשו זה שעוסק כסעודה או בנית המטבחיים אם אינו נהנה מאזר ליה ולא נהירא. עוד יש לשון אחר ואין צו ממש:

בין רבוסים דאגריפס המלך. מלך כשר היה ממלכי שמונחיה ולא היה אוכל עד ששע ט': רבוסים דאגריפס. כלומר היינו רבותא דקמתי בצרייתא אפי' אגריפס דלע"ג דעדיין לא אכל זמן איסורא לא מטא אחתי בשעת תשיעית עד לאחר תשע אפילו הכי לא יאכל משום דמשך ליה עד זמן איסור ויתענה ולא יאכל: אלא אי אמרם. ממנחה גדולה ולמעלה אסור מאי אפילו זכריתא למימר דאסור בתמייה דלטו משום דלא אכל בני למיעבד איסורא: רבי דכענין למימר לקמן לא גרס ליה: סוף סוף מאי רבוסים דאגריפס הא מטא ליה עידן איסוריה. קודם שיגמור סעודתו. דאפילו רבי יוסי דפליג בהפסקת ערב הפסק ברש פירקא (נ"ט): ואמר שלא להפסיק מאחר שהתחיל לאכול בהיתר הכא מודי דאסור דמעיקרא לדעת כל היה אוכל בתשע שעות שגמרא סעודתו בתוך זמן איסוריה וכמתחיל לאכול אחר זמן איסורו דמי ואסיר: מהו דרביא ט' דאגריפס כ"רעט לרדין דמי. דכיון דלמוד לאכול בתשע שעות כ"רעט שעות לרדין דמי ואיכל גם הוא מזה למיאבון גם הוא כמותיו שאוכלין ד' שעות ביום והלכך הואיל ואכתי לא מטא זמן איסורא נשירי לאכול בתחלת ט' אע"פ שמתשך סעודתו לאחר ט' קמ"ל דאסור לאכול. אכל אי היה מניין סמוך למנחה גדולה ליכא רבותא כלל ולא היה שייך למיחש אפי' דכיון דטעמא משום דילמא אהו לאימונוי מפסק ולא משום אכילה גסה דמנחה ליכא למימר הכי מהו דתימא ט' לאגריפס כד' לרדין דמי הלכך שמעינן מינה דמנחה קטנה תנן: מעבלי. ואוכל מן המנחה ולמעלה: פריגמא. פירות ובשר בלא לחם. והא דנקט מטביל שכל מחללם ע"י טיבול: בירקא. היה אוכל ירק מן המנחה ולמעלה לפי שאינו משביע בני מעיה דמגרי ליה למילי ואוכל מזה למיאבון וימר ולפיכך היה אוכל וירקן ולא היה נוהג כן כי אם ערב הפסק כדי להמשיך ולאכול זבילה כדאמר ר' במס' שבת פ"ב תולין (דף קמ): אמר רב חסדא בר בי רב לא ליכול ירקא משום דמגרי ליה כי וכדאמר נמי בסמוך רבא הו שמי חמרא במעלי יומא דפסקא כי הכי דגרי לליציה. ודברים הללו כגון מיני תרמינא וירקות ממשכין את הלז לאכול כדמוכח נמי בצרכות (דף מ"ב). שהיו רגילין לאכול פרפרת קודם אכילת הפת לגרר את הלז כדחנן בירך על הפת פטר את הפרפרת לא פטר את הפרפרת לא פטר את הפרפרת קודם לפת: תניא נמי הכי. דאוכלין מיני תרמינא ערב הפסק כדי להמשיך את הלז: השמש מטביל בני מעיים. כלומר בני מעים של דמוות הנשחטות לבעודת וי"ט וגם נתן מהם לפני האורחין המטיין וחד על הפסק כדי שיאכלו מנה ופסק למיאבון. ויערב הפסק קאי בתוספתא דפסחים (אפי' מן המנחה ולמעלה דלעיל מינה תניא ע"פ סמוך למנחה לא יאכל כו'): ואע"פ שאין ראייה לדבר. דלחיה מושכת אכילה זכר לדבר יש קולת דכתיב שרו לכם ניר הראה לנו הנביא דוגמא שחורשין את הקרקע כדי לקבל את הזריעה ואם אינה חרושה אינה מקבלת הזריעה אף אם האוכל דברים שרו משביעין את האדם פותחים בני מעים ומרמינן אותן ויקבל המאכל של סעודה אחרי כן ונראה צניעו שיהיה זו ועיקרה. ורבינו שלמה זקני פירשה כן בני מעיים הואיל ועסקו כסעודה יכול הוא לאכול בני מעיים מה שדרך השמש לאכול רשאי הוא לעשות כן מן המנחה ולמעלה דהואיל ועסקו בהן מאזר ליה אי לא אכיל ואי אכיל לא משכעו ליה נירו לכס ניר כשאתם טורחים מטרחו שחילו ליטות ממנו ושמשו זה שעוסק כסעודה או בנית המטבחיים אם אינו נהנה מאזר ליה ולא נהירא. עוד יש לשון אחר ואין צו ממש:

ואתי לאימונוי מפסק. ואפילו אחר שיעשה פסק אסור כדי שלא ימחר לאכול ועשה פסק שלא כראוי: דילמא אתי למיבא אבייה גסה. ואינה אכילה כדאמרין כפרק בתרא דיומא (דף ס): האוכל אכילה גסה ביום הכפורים פטור וקשה דאמר' במיר

דקפ (ג). גבי פסק זה שאכלו אכילה גסה ופושעים יכעלו גם ופירך רשע קרית ליה נהי דלא עבד מנהו מן המונחת פסק מיהא קא עבד ואומר ר"ת דמרי גוויי אכילה גסה אחת שנפשו קלה מלאכול ועל אחת פטור צויה"כ ויש אכילה גסה שאינו מתאווה לאכול אך יש בה טעם והא דפסק נאכל על השבע היינו שמתאווה לאכול קלת ועוד י"ל דליון לו לקריתו רשע כיון שקיים מלות פסקא אע"פ שלא קיים מלות אכילה דלחילת פסחים לא מעבדא ומה שפירש רשב"ס דנקט מנה משום דשייכא אפילו בזמן הזה דליכא פסק לא נהירא דאפילו הו טעמא משום פסק אסור בזמן הזה כדמוכח בסמוך גבי רב ששט דהו ימיב כולי יומא כדנתימא ופירושו האחר עיקר שפי' דנקט מנה דכאילה מועטת הו אכילה גסה: אפי' אגריפס המלך. פ"י רשב"ס מלך כשר ומנוי שמונחיה היה ולא דק דכסוטה (דף מ"א). אמר' כשהגיע למקרב אחין קשים עלין מלך זגו עיניו דמעומ: שהיה רבי' לאכול בתשע שעות. * י"ט ש"י שדרך מ"בכים דעמוד בני' שעות והיה מתנהג בתלמוד

הבם לאכול בשעה ששית (א) אחרי קומו ואין נראה דל"כ הוה ליה למימר ט' שעות לאגריפס כשע שעות לת"ח: כ"י הרגיבא. פ"י רשב"ס פירות ובשר בלא לחם ולא נהירא דאמרין בתוספתא דכ"ד מברכין הובאו לפניו מיני תרמינא מברך בורה מיני מונות ואין מברכין בורה מיני מונות אלא על חמשת מינים ומהו כפרק בתרא דיומא (דף ע"ט): איכא חד שנייה דמשני ואיבעית אימא מאי מיני תרמינא פרי: גירוז א"ב גיר. פ"י רשב"ס דעל ידי החרישה מקבלת הזריעה ה"ג ע"י אכילת תרמינא יאכל מנה מיהו חרישה חרישה מרי מיילי ניהו ולא לשי' אכילת ונראה שזה הפסקו מנל הוא כענין זה דכתיב (ויימה ד) אם תשוב ישראל נאם ה' אלי תשוב אם תסיר שקולך וגו' פ"י לאחר שתסירו שקולים או תשובו אלי וכל זמן ששקולים עומדים ויתאיאשם ממני לא חוכלו לשוב כי כה אמר ה' נירו לכם ניר ואל תורשו אל קולים כל זמן שהקולים נכוחים אינה מועלת זריעתה כלום ושה"ש מיימר זכר לגבר כשאכל קנת לבו נמשך יותר אכל כשלא אכל כלל ונתיאשם אין לבו נמשך אחר אכילה והוה סודק אכן לתמט: אלא

אגריפס הא מטא כבר זמן איסוריה משש שעות ומחלה ואיך זכריתא למימר דאסור בתמייה דלטו משום דלא אכל בני למיעבד איסורא: רבי דכענין למימר לקמן לא גרס ליה: סוף סוף מאי רבוסים דאגריפס הא מטא ליה עידן איסוריה. קודם שיגמור סעודתו. דאפילו רבי יוסי דפליג בהפסקת ערב הפסק ברש פירקא (נ"ט): ואמר שלא להפסיק מאחר שהתחיל לאכול בהיתר הכא מודי דאסור דמעיקרא לדעת כל היה אוכל בתשע שעות שגמרא סעודתו בתוך זמן איסוריה וכמתחיל לאכול אחר זמן איסורו דמי ואסיר: מהו דרביא ט' דאגריפס כ"רעט לרדין דמי. דכיון דלמוד לאכול בתשע שעות כ"רעט שעות לרדין דמי ואיכל גם הוא מזה למיאבון גם הוא כמותיו שאוכלין ד' שעות ביום והלכך הואיל ואכתי לא מטא זמן איסורא נשירי לאכול בתחלת ט' אע"פ שמתשך סעודתו לאחר ט' קמ"ל דאסור לאכול. אכל אי היה מניין סמוך למנחה גדולה ליכא רבותא כלל ולא היה שייך למיחש אפי' דכיון דטעמא משום דילמא אהו לאימונוי מפסק ולא משום אכילה גסה דמנחה ליכא למימר הכי מהו דתימא ט' לאגריפס כד' לרדין דמי הלכך שמעינן מינה דמנחה קטנה תנן: מעבלי. ואוכל מן המנחה ולמעלה: פריגמא. פירות ובשר בלא לחם. והא דנקט מטביל שכל מחללם ע"י טיבול: בירקא. היה אוכל ירק מן המנחה ולמעלה לפי שאינו משביע בני מעיה דמגרי ליה למילי ואוכל מזה למיאבון וימר ולפיכך היה אוכל וירקן ולא היה נוהג כן כי אם ערב הפסק כדי להמשיך ולאכול זבילה כדאמר ר' במס' שבת פ"ב תולין (דף קמ): אמר רב חסדא בר בי רב לא ליכול ירקא משום דמגרי ליה כי וכדאמר נמי בסמוך רבא הו שמי חמרא במעלי יומא דפסקא כי הכי דגרי לליציה. ודברים הללו כגון מיני תרמינא וירקות ממשכין את הלז לאכול כדמוכח נמי בצרכות (דף מ"ב). שהיו רגילין לאכול פרפרת קודם אכילת הפת לגרר את הלז כדחנן בירך על הפת פטר את הפרפרת לא פטר את הפרפרת לא פטר את הפרפרת קודם לפת: תניא נמי הכי. דאוכלין מיני תרמינא ערב הפסק כדי להמשיך את הלז: השמש מטביל בני מעיים. כלומר בני מעים של דמוות הנשחטות לבעודת וי"ט וגם נתן מהם לפני האורחין המטיין וחד על הפסק כדי שיאכלו מנה ופסק למיאבון. ויערב הפסק קאי בתוספתא דפסחים (אפי' מן המנחה ולמעלה דלעיל מינה תניא ע"פ סמוך למנחה לא יאכל כו'): ואע"פ שאין ראייה לדבר. דלחיה מושכת אכילה זכר לדבר יש קולת דכתיב שרו לכם ניר הראה לנו הנביא דוגמא שחורשין את הקרקע כדי לקבל את הזריעה ואם אינה חרושה אינה מקבלת הזריעה אף אם האוכל דברים שרו משביעין את האדם פותחים בני מעים ומרמינן אותן ויקבל המאכל של סעודה אחרי כן ונראה צניעו שיהיה זו ועיקרה. ורבינו שלמה זקני פירשה כן בני מעיים הואיל ועסקו כסעודה יכול הוא לאכול בני מעיים מה שדרך השמש לאכול רשאי הוא לעשות כן מן המנחה ולמעלה דהואיל ועסקו בהן מאזר ליה אי לא אכיל ואי אכיל לא משכעו ליה נירו לכס ניר כשאתם טורחים מטרחו שחילו ליטות ממנו ושמשו זה שעוסק כסעודה או בנית המטבחיים אם אינו נהנה מאזר ליה ולא נהירא. עוד יש לשון אחר ואין צו ממש:

בין רבוסים דאגריפס המלך. מלך כשר היה ממלכי שמונחיה ולא היה אוכל עד ששע ט': רבוסים דאגריפס. כלומר היינו רבותא דקמתי בצרייתא אפי' אגריפס דלע"ג דעדיין לא אכל זמן איסורא לא מטא אחתי בשעת תשיעית עד לאחר תשע אפילו הכי לא יאכל משום דמשך ליה עד זמן איסור ויתענה ולא יאכל: אלא אי אמרם. ממנחה גדולה ולמעלה אסור מאי אפילו זכריתא למימר דאסור בתמייה דלטו משום דלא אכל בני למיעבד איסורא: רבי דכענין למימר לקמן לא גרס ליה: סוף סוף מאי רבוסים דאגריפס הא מטא ליה עידן איסוריה. קודם שיגמור סעודתו. דאפילו רבי יוסי דפליג בהפסקת ערב הפסק ברש פירקא (נ"ט): ואמר שלא להפסיק מאחר שהתחיל לאכול בהיתר הכא מודי דאסור דמעיקרא לדעת כל היה אוכל בתשע שעות שגמרא סעודתו בתוך זמן איסוריה וכמתחיל לאכול אחר זמן איסורו דמי ואסיר: מהו דרביא ט' דאגריפס כ"רעט לרדין דמי. דכיון דלמוד לאכול בתשע שעות כ"רעט שעות לרדין דמי ואיכל גם הוא מזה למיאבון גם הוא כמותיו שאוכלין ד' שעות ביום והלכך הואיל ואכתי לא מטא זמן איסורא נשירי לאכול בתחלת ט' אע"פ שמתשך סעודתו לאחר ט' קמ"ל דאסור לאכול. אכל אי היה מניין סמוך למנחה גדולה ליכא רבותא כלל ולא היה שייך למיחש אפי' דכיון דטעמא משום דילמא אהו לאימונוי מפסק ולא משום אכילה גסה דמנחה ליכא למימר הכי מהו דתימא ט' לאגריפס כד' לרדין דמי הלכך שמעינן מינה דמנחה קטנה תנן: מעבלי. ואוכל מן המנחה ולמעלה: פריגמא. פירות ובשר בלא לחם. והא דנקט מטביל שכל מחללם ע"י טיבול: בירקא. היה אוכל ירק מן המנחה ולמעלה לפי שאינו משביע בני מעיה דמגרי ליה למילי ואוכל מזה למיאבון וימר ולפיכך היה אוכל וירקן ולא היה נוהג כן כי אם ערב הפסק כדי להמשיך ולאכול זבילה כדאמר ר' במס' שבת פ"ב תולין (דף קמ): אמר רב חסדא בר בי רב לא ליכול ירקא משום דמגרי ליה כי וכדאמר נמי בסמוך רבא הו שמי חמרא במעלי יומא דפסקא כי הכי דגרי לליציה. ודברים הללו כגון מיני תרמינא וירקות ממשכין את הלז לאכול כדמוכח נמי בצרכות (דף מ"ב). שהיו רגילין לאכול פרפרת קודם אכילת הפת לגרר את הלז כדחנן בירך על הפת פטר את הפרפרת לא פטר את הפרפרת לא פטר את הפרפרת קודם לפת: תניא נמי הכי. דאוכלין מיני תרמינא ערב הפסק כדי להמשיך את הלז: השמש מטביל בני מעיים. כלומר בני מעים של דמוות הנשחטות לבעודת וי"ט וגם נתן מהם לפני האורחין המטיין וחד על הפסק כדי שיאכלו מנה ופסק למיאבון. ויערב הפסק קאי בתוספתא דפסחים (אפי' מן המנחה ולמעלה דלעיל מינה תניא ע"פ סמוך למנחה לא יאכל כו'): ואע"פ שאין ראייה לדבר. דלחיה מושכת אכילה זכר לדבר יש קולת דכתיב שרו לכם ניר הראה לנו הנביא דוגמא שחורשין את הקרקע כדי לקבל את הזריעה ואם אינה חרושה אינה מקבלת הזריעה אף אם האוכל דברים שרו משביעין את האדם פותחים בני מעים ומרמינן אותן ויקבל המאכל של סעודה אחרי כן ונראה צניעו שיהיה זו ועיקרה. ורבינו שלמה זקני פירשה כן בני מעיים הואיל ועסקו כסעודה יכול הוא לאכול בני מעיים מה שדרך השמש לאכול רשאי הוא לעשות כן מן המנחה ולמעלה דהואיל ועסקו בהן מאזר ליה אי לא אכיל ואי אכיל לא משכעו ליה נירו לכס ניר כשאתם טורחים מטרחו שחילו ליטות ממנו ושמשו זה שעוסק כסעודה או בנית המטבחיים אם אינו נהנה מאזר ליה ולא נהירא. עוד יש לשון אחר ואין צו ממש:

סו א ב ג מ"י פ"ו מהל' מנה הלכ' י' סתם עשין מ' טשי"ע א"ח ס"י תע"א ס"א:

רבינו הגאון

בתיב" סמוך למנחה כו'. אריפסא סמוך למנחה קטנה. מרמינא אפילו אגריפס המלך שריל לאכל בתשע לא יאכל עד שחושך. אמר רב יוסף אבל משביל הוא כבני תרמינא. פ"י רב צאוי תרמינא כסנין של מיני מתיקה ותניין בתוספתא דברכות הביאו לפניו מיני תרמינא סמוך לעירון בורא מיני [כסנין]. רב צאוי מטביל בירקא. כלומר היה אוכל זה מיני תרמינא, וזה היה אוכל וירקן (א) מן המנחה ולמעלה. תניא נמי הכי משביל טובל כבני מים נוחין לפני האורחים. רבא הוה שתי חמרא טובא מטביל דספסא אמר כי היכי דנגרירא ללביה ובתפס' למצה וכו'.

א) נראה דל"כ ומעורר עין טבל א': י"י יתק' מטביל בירקא, פ"י היה אוכל וירקת מן המנחה ולמעלה ולפ"י א"ל-ל שחילו ללביה פסחים ר"ל.